

Na temelju članka 112. stavak 1. Zakona o radu («Sluzbene novine FBiH», broj: 43/99, 32/00 i 29/03), Vlada Federacije Bosne i Hercegovine i Udruženje poslodavaca Federacije Bosne i Hercegovine, na strani poslodavaca Federacije Bosne i Hercegovine i Savez samostalnih sindikata Bosne i Hercegovine, na strani zaposlenika Federacije Bosne i Hercegovine, zaključuju

OPCI KOLEKTIVNI UGOVOR ZA TERITORIJU FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE I - OPCE ODREDBE

Predmet Ugovora

Članak 1.

Ovim kolektivnim ugovorom uređuju se prava i obveze poslodavaca i zaposlenika iz radnog odnosa ili u svezi sa radnim odnosom, place i naknade placa, posebno najniza placa, djelovanje i uvjeti rada sindikata, pravila o postupku kolektivnog pregovaranja i zaključivanja kolektivnih ugovora, sustav i način postupanja tijela ovlastenih za mirno rješavanje kolektivnih radnih sporova, te strajk.

Teritorija i subjekti na koje se primjenjuje kolektivni ugovor

Članak 2.

Ovaj kolektivni ugovor zaključuje se i primjenjuje na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine. Kolektivni ugovor je obvezujući i vazi za sva gospodarska društva bez obzira na vlasničku strukturu kapitala u njima, organe uprave i službe za upravu, policiju, javne ustanove i druge pravne subjekte. Samostalni sindikati za područja djelatnosti iz stavka 2. ovog članka zaključuju kolektivne ugovore sukladno ovom kolektivnom ugovoru i njihovim radnim i proizvodnim specifičnostima.

II - PRAVA I OBVEZE UGOVORNIH STRANAKA

Članak 3.

Ovim kolektivnim ugovorom, kolektivnim ugovorima na razini kantona, kolektivnim ugovorima za područja djelatnosti, pravilnikom o radu i ugovorom o radu, ne mogu se utvrditi manja prava od prava utvrđenih u Zakonu o radu. ("Sluzbene n. ovine Federacije BiH" br. 43/99, 32/00 i 29/03) i drugim zakonima kojima se reguliraju prava po osnovu rada. Kolektivnim ugovorima na razini područja djelatnosti, pravilnicima o radu i ugovorima o radu, ne mogu se utvrditi manja prava za zaposlenike od prava utvrđenih ovim kolektivnim ugovorom. Ako je neko pravo iz radnog odnosa različito uređeno ovim kolektivnim ugovorom, kolektivnim ugovorom na razini kantona, kolektivnim ugovorom za područje djelatnosti, pravilnikom o radu, ugovorom o radu ili zakonom, primjenjuje se za zaposlenika najpovoljnije pravo, osim u slučaju članka 8. stavak 3. ovog kolektivnog ugovora.

Obveze poslodavaca i zaposlenika

Članak 4.

Poslodavci su dužni pridržavati se odredbi ovog kolektivnog ugovora i kolektivnih ugovora kantona, područja djelatnosti i u skladu s njima donijeti pravilnik o radu i zaključiti ugovor o radu sa zaposlenicima. Poslodavac mora omogućiti zaposleniku prije stupanja na rad da se upozna sa propisima o radnim odnosima, organizacijom

rada i zaštitom na radu. Poslodavac je dužan na prikladan način zaposlenicima učiniti dostupnim propise o zaštiti na radu, kolektivne ugovore i pravilnik o radu.

Članak 5.

Poslodavac je obavezan zaposleniku sa kojim je zaključio ugovor o radu obezbijediti i dati posao i za obavljene rad mu isplatiti placu.

Poslodavac ima pravo blize odrediti mjesto i način obavljanja rada zaposlenika, postujući pritom prava i dostojanstvo zaposlenika.

Poslodavac je dužan osigurati zaposleniku uvjete za siguran rad, sukladno posebnim zakonom i drugim propisima.

Zaposlenik je obavezan prema uputama poslodavca, datim sukladno naravi i vrstom rada, izvršavati preuzeti posao.

III - PLACE I NAKNADE PLACA

Osnovna pravila za obracun i isplatu placa

Članak 6.

Poslodavac je dužan zaposlenicima isplatiti jednake plate za rad jednake vrijednosti, bez obzira na njihovu nacionalnu, vjersku, regionalnu, spolnu, političku i sindikalnu pripadnost i opredjeljenje.

Poslodavac ne može zaposleniku obracunati i isplatiti placu u iznosu manjem od iznosa određenog kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu i ugovorom o radu, osim u slučajevima predviđenim u članku 8. stavak 3. ovog ugovora.

Kolektivnim ugovorom za područja djelatnosti, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu određuju se periodi isplate plate, koji ne mogu biti duži od 30 dana.

Poslodavac je dužan zaposleniku uručiti pismeni obracun bruto i neto plate prilikom njene isplate.

Poslodavac koji na dan dospelosti ne isplati placu ili je ne isplati u cijelosti, dužan je do kraja mjeseca u kojem je dospjela isplata plate zaposleniku uručiti obracun iznosa plate koji je bio dužan isplatiti.

Obracun iz stavka 6. ovog članka ima snagu izvrsne isprave. Pojedinačne isplate plate nisu javne.

Osnovna placa

Članak 7.

Osnovna placa je najniži iznos koji poslodavac mora isplatiti zaposleniku za puno radno vrijeme, za posao odgovarajuće grupe složenosti, normalne uvjete i rezultate rada.

Osnovna placa je proizvod najniže neto plate i odgovarajućeg koeficijenta složenosti poslova koje zaposlenik obavlja.

Najniža placa

Članak 8.

Najniža bruto placa se utvrđuje kolektivnim ugovorima za područja djelatnosti, s tim da bruto satnica sa doprinosima iz plate, doprinosima na placu i porezom na placu ne može biti manja od 2,96 KM.

Najniža neto satnica ne može biti manja od 1,75 KM.

Izuzetno, kolektivnim ugovorima za područja djelatnosti, za pojedine subjekte u područjima djelatnosti, mogu se utvrditi uslovi, visina, način i periodi utvrđivanja bruto, odnosno neto satnice, koja ne može biti niža od 1,25 KM neto. Najniža neto placa je osnovica za obracun osnovne plate zaposlenika.

Članak 9.

Najniža bruto satnica uskladuje se sa povećanjem troškova života, rasta cijena na malo i ukupnog gospodarskog napretka, najmanje jednom godišnje Odlukom Wade Federacije BiH na temelju usuglasenih stavova socijalnih partnera, u Gospodarsko-socijalnom vijecu za teritoriju Federacije BiH.

Ukoliko se troškovi života u posljednja tri mjeseca povećaju najmanje 5%, vrši se obavezno uskladjivanje najniže bruto satnice.

Utvrđivanje koeficijenta za obracun osnovne place

Članak 10.

Vrednovanje poslova, odnosno utvrđivanje koeficijenta složenosti, kao i normi gdje je to potrebno, utvrđuje se kolektivnim ugovorima za područja djelatnosti, sukladno njihovim radnim i proizvodnim specifičnostima. Zaposlenici moraju unaprijed biti upoznati sa grupama složenosti poslova i radnim normama za koje zaključuju ugovor o radu.

Pravo na povećanu osnovnu platu

Članak 11.

Zaposlenik ima pravo na povećanu osnovnu platu za otežane uvjete rada (buka, vlaga, prasina, mračne prostorije, rad pri obojenoj svjetlosti, teški fizički napori i sl.), kao i za rad gdje je zakonom propisana primjena sredstava zaštite na radu. Povećanje plate iz stavka 1. ovog članka utvrdit će se kolektivnim ugovorima grana i djelatnosti uzimajući u obzir specifičnosti svakog područja djelatnosti.

Pravo na povećanu platu

Članak 12.

Zaposlenik ima pravo na povećanu platu za:

- prekovremeni rad najmanje 30% od bruto satnice;
- noćni rad najmanje 30% od bruto satnice;
- rad na dan tjednog odmora najmanje 20% od bruto satnice;
- rad u dane blagdana koji su po zakonu neradni najmanje 50% od bruto satnice.

Dodaci se međusobno ne isključuju.

Pravo na povećanje plate za godine radnog staža

Članak 13.

Osnovna plata povećava se za svaku godinu radnog staža kod tog poslodavca za 0,6%, s tim da ukupno povećanje ne može biti veće od 20%.

Pod radnim stažom u smislu stavka 1. ovog članka podrazumijeva se i radni staž proveden kod poslodavca u slučaju promjene poslodavca ili njegovog položaja (npr; zbog prodaje, nasljeđivanja, spajanja, pripajanja, promjene oblika društva i dr.).

Pravo na naknadu plate

Članak 14.

Pravo na naknadu plate zaposlenik sa promijenjenom radnom sposobnošću ostvaruje sukladno zakonu.

Naknada u slučaju smrti zaposlenika i člana uže obitelji i teške invalidnosti zaposlenika

Članak 15.

U slučaju smrti zaposlenika uslijed nesreće na poslu i teškog profesionalnog oboljenja, njegovoj obitelji se isplaćuje novčana naknada u visini najmanje tri prosječne plate ostvarene u Federaciji Bosne i Hercegovine prema posljednjim objavljenim podacima Federalnog zavoda za statistiku.

U slučaju smrti zaposlenika ili teške invalidnosti zaposlenika koji nisu posljedica nesreće na poslu i u slučaju smrti člana uže obitelji zaposlenika, isplaćuje se naknada u visini najmanje dvije plate iz prethodnog stavka.

Članom uže obitelji iz stavka 2. ovog članka smatraju se: braćni drug, djeca i roditelji, kao i unučad bez roditelja koje zaposlenik izdržava živci u zajedničkom kućanstvu.

Nagrađivanje i stimuliranje zaposlenika

Članak 16.

Poslodavac može nagraditi i stimulirati zaposlenike povodom vjerskih, nacionalnih i državnih blagdana, kao i po osnovu ostvarenih ušteda, racionalizacija i inovacija u procesu rada.

Pravo na ishranu u toku radnog vremena (topli obrok)

Članak 17.

Poslodavac je obvezan zaposleniku osigurati ishranu u toku radnog vremena (topli obrok). Ukoliko poslodavac ne osigurava ishranu, zaposleniku se isplacuje mjesečna naknada u iznosu od najmanje 20% prosječne neto plaće isplaćene u Federaciji BiH, prema posljednjim objavljenim podacima Federalnog zavoda za statistiku.

Pravo na prijevoz na posao i sa posla

Članak 18.

Zaposlenik ima pravo na prijevoz ili naknadu troškova prijevoza na posao i sa posla u skladu sa pravilnikom o radu, odnosno ugovorom o radu.

Regres za godišnji odmor

Članak 19.

Zaposlenik ima pravo na regres za korištenje godišnjeg odmora u visini najmanje 50% prosječne neto plaće svih zaposlenih ostvarene kod poslodavca u mjesecu koji prethodi isplati regresa, pod uslovom da privredni subjekt - poslodavac nije prethodnu poslovnu godinu završio sa gubitkom.

Naknada za vrijeme bolesti zaposlenika

Članak 20.

Zaposleniku pripada pravo na novčanu naknadu za vrijeme privremene spriječenosti za rad zbog bolesti, sukladno zakonu.

Pravo na otpremninu prilikom odlaska u mirovinu

Članak 21.

Zaposlenik ima pravo na otpremninu prilikom odlaska u mirovinu najmanje u visini tri prosječne plaće ostvarene u Federaciji BiH, prema posljednjim objavljenim podacima Federalnog zavoda za statistiku.

Pravo na otpremninu u slučaju otkaza

Članak 22.

U slučaju otkaza, zaposlenik ima pravo na otpremninu u slučajevima i pod uvjetima utvrđenim u članku 100. Zakona o radu.

Pravo na dnevnice

Članak 23.

Zaposleniku pripada pravo na plaćene troškove prilikom službenog putovanja (dnevnica). Visina dnevnice i način plaćanja ostalih putnih troškova utvrđuje se kolektivnim ugovorima područja djelatnosti, a na osnovu propisa koje donese Vlada Federacije Bosne i Hercegovine.

Naknada troškova zbog odvojenog života od obitelji

Članak 24.

Zaposlenik koji je privremeno upućen na rad van mjesta prebivalista njegove obitelji, ima pravo na mjesečnu naknadu troškova zbog odvojenog života od obitelji. Visina troškova iz stavka 1. ovog članka utvrdit će se kolektivnim ugovorima kantona, područja djelatnosti i ugovorom o radu.

Naknada za rad na terenu (terenski dodatak)

Članak 25.

Zaposlenik koji je zbog prirode poslova koje obavlja upućen na rad na terenu van mjesta zaposlenja u trajanju dužem od 30 dana neprekidno ima pravo na terenski dodatak. Visina terenskog dodatka utvrdit će se kolektivnim ugovorima područja djelatnosti.

Medusobno isključivanje određenih prava

Članak 26.

Dnevnica, naknada za odvojeni život od obitelji i terenski dodatak medusobno se isključuju.

IV- DJELOVANJE I UVJETI RADA SINDIKATA

Članak 27.

Misljenja, prijedlozi, žalbe i svi nastali nesporazumi o pravima iz rada i na temelju rada rješavat će se direktnim pregovorima između poslodavca i sindikata. Sindikalnim predstavnicima koji nisu zaposleni kod poslodavca, ali čiji sindikat ima članove kod poslodavca, dozvoljen je pristup kod poslodavca kada je to potrebno za obavljanje sindikalne aktivnosti.

Članak 28.

Poslodavac je dužan da pravilnikom o radu predvidi i osigura uvjete za rad i djelovanje sindikata sukladno općim i kolektivnim ugovorima područja djelatnosti. Poslodavac je dužan obračunavati i iz plaće zaposlenika odbijati sindikalnu članarinu, uz pismenu suglasnost zaposlenika, te je redovno uplacivati na račun sindikate, a na zahtjev i sukladno uputama sindikata.

Zastita sindikalnog povjerenika

Članak 29.

Poslodavac, samo uz prethodnu suglasnost federalnog ministarstva nadležnog za rad, može otkazati ugovor o radu sindikalnom povjereniku za vrijeme obavljanja njegove dužnosti i šest mjeseci nakon obavljanja te dužnosti.

V - POSTUPAK KOLEKTIVNOG PREGOVARANJA I ZAKLJUČIVANJA KOLEKTIVNIH UGOVORA

Pokretanje postupka kolektivnog pregovaranja

Članak 30.

Postupak kolektivnog pregovaranja i zaključivanja kolektivnih ugovora može pokrenuti svaka ugovorna strana utvrđena u Zakonu o radu.

Postupak iz stavka 1. ovog članka pokreće se pismenim putem.

Obveza pregovaranja u dobroj vjeri

Članak 31.

Stranke kolektivnog ugovora dužne su u dobroj vjeri pregovarati o zaključivanju kolektivnog ugovora u svezi sa pitanjima koja prema Zakonu o radu mogu biti predmet kolektivnog ugovora.

Utvrđivanje prijedloga kolektivnog ugovora

Clanak 32.

Stranka koja je pokrenula postupak za kolektivno pregovaranje i zakljucivanje kolektivnih ugovora utvrduje prijedlog kolektivnog ugovora i dostavlja ga drugoj ugovornoj stranci.

Protokol o vodenju pregovora

Clanak 33.

Postupak i rokovi za kolektivno pregovaranje i zakljucivanje kolektivnih ugovora ureduju se pisanim protokolom o vodenju pregovora koji utvrduju potpisnice kolektivnog ugovora.
Izmjene i dopune kolektivnog ugovora

Clanak 34.

Inicijativu za izmjene i dopune ovog kolektivnog ugovora moze dati svaka stranka.
Inicijativa se podnosi u pismenoj formi, a stranka kojoj je qpućena dužna je na inicijativu odgovoriti u roku od 15 dana od prijema inicijative.
Izmjene i dopune ovog kolektivnog ugovora vrse se na nacin i po postupku predviđenom za njegovo donosenje.

VI - MIRNO RJESAVANJE KOLEKTIVNIH RADNIH SPOROVA

Clanak 35.

Postupak mirenja u kolektivnim radnim sporovima provodi se sukladno Zakonu o radu.

Clanak 36.

Stranke u sporu mogu se dogovoriti da rjesavanje sporova povjere arbitrazi. Svaka stranka imenuje isti broj arbitara i njihovih zamjenika.
Predsjednika i zamjenika arbitražnog vijeca stranke imenuju sporazumno.

Clanak 37.

Postupak rada arbitražnog vijeca regulisat de se sporazumom stranaka u sporu.

VII – STRAJK

Clanak 38.

Ukoliko sindikat ocijeni da se ne ostvaruju prava zaposlenika utvrđena zakonom i kolektivnim ugovorom, stupit ce u pregovore sa poslodavcem i zahtijevati da poduzmu odgovarajuće mjere.
Sindikat ima pravo organizirati strajk sukladno zakonu i pravilima sindikata o strajku ukoliko sporna pitanja ne budu riješena putem pregovora.

Poslovi koji se ne mogu prekidati za vrijeme trajanja strajka, regulirat ce se kolektivnim ugovorima za podrućje djelatnosti.

VIII - PRIJELAZNE I ZAVRSNE ODREDBE

Clanak 39.

Samostalni sindikati podrućja djelatnosti udruženi u Savez samostalnih sindikata Bosne i Hercegovine zakljucivat de kolektivne ugovore za podrućje djelatnosti u kojoj djeluju sa odgovarajucim resornim ministarstvima Wade Federacije

Bosne i Hercegovine i odgovarajucim udruzenjima poslodavaca podrucja djelatnosti udruzenih u Udruzenje poslodavaca Federacije Bosne i Hercegovine.
Uskladivanje postojećih kolektivnih ugovora podrucja djelatnosti izvršit će se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog kolektivnog ugovora.

Članak 40.

Za primjenu, provođenje i tumačenje odredaba ovog kolektivnog ugovora njegovi potpisnici imenuju zajedničku komisiju od šest članova od kojih svaki potpisnik imenuje po dva člana.

Članak 49.

Ovaj kolektivni ugovor zaključuje se na neodređeno vrijeme.

Nadzor nad primjenom ovog kolektivnog ugovora

Članak 42.

Nadzor nad primjenom ovog kolektivnog ugovora obavlja federalni, odnosno kantonalni inspektor rada.
Zaposlenik, sindikat, vijeće zaposlenika i poslodavac mogu zahtijevati od inspektora rada provođenje inspekcijskog nadzora.

Članak 43.

Ovaj kolektivni ugovor, nakon zaključivanja, objavljuje se u «Službenim novinama Federacije BiH».

Članak 44.

Ovaj kolektivni ugovor stupa na snagu narednog dana od dana objave u "Službenim novinama Federacije BiH".
Stupanjem na snagu ovog kolektivnog ugovora prestaje da važi Opci kolektivni ugovor za teritoriju Federacije BiH («Službene novine FBiH», broj: 19/00) i Privremeni ugovor o pristupanju udruženja poslodavaca u FBiH općem kolektivnom ugovoru za teritoriju Federacije BiH ("Službene novine Federacije BiH"; broj 23/02).

Broj 03-34-691/05
27. kolovoza 2005. godine
Sarajevo

Na strani poslodavaca
Premijer Vlade Federacije BiH
dr. **Ahmet Hadžipašić**, v. r.

Broj 01-I-902/05
27. kolovoza 2005. godine
Sarajevo

Na strani zaposlenika
Predsjednik Saveza samostalnih sindikata BiH
Edhem Biber, v. r.

Broj I-97/05
27. kolovoza 2005. godine
Sarajevo

Predsjednik
Udruženja poslodavaca Federacije BiH
Tomislav Grizelj, v. r.

